

nabulay a penayuanan a kai

ka kakitulutulu a'en tua nimitja a kakaian, na kemeljang a'en tu
liaw a bulabulay tja sirukaian.

pay, a sangasangasan nu secevang itjen tua tja ljaqedi, izua liaw a kai
maqati a tja sipatjanema. paruta kivadaq tjayamadju : “na keman anga
mun? ”, “ anema su kudakudain? ”, utauta maitucu a kivadaq “ na kasinu
sun, vuvu? ” , aicu a kai tja sikeljakeljang tu namakuda anga za tja
ljaqediqedi.

nu rumaketj secevang itjen i qinaljan tua ramaljemaljeng, qivu itjen tu,
“ aiyanga lja vuvu! ”. nu lemangda tia vuvu tua aicu a kai, namaseljec a
vinarungan. palemek nu selangdanda kipeluseq.

kau nuna matevetevelj itjen itua anema nuqepuan, saka saqetju aza
tjiyalj na savaik itjen a ma binziu, “ pai, vaikanan a'en a masasaw kilius sa
paljilji tua su umaq a palingulj ” aya itjen, au izua zuma a kai, “ u pacunay
anan a su puljacengan kimakudanga? ”

inika amin uta, izuanan maretimalji a siqaqivuan. avansika, maqati tjen
a kemeljang tua saseljudjan a kai nua paiwan zuku, savid tu izua qinezelj a
patarevan itua vecik.

inika tjen a kiljavarán tua; “ sapecaqi! ”, aicu a paqulid a vinarungan.
tja sikiljavarán tua malji a kai, patjevuta tua tja malji a siayaya. kau aza na
selangeda avan nu kemeljang tu anema uri su sipatjanema.

vililjanga, nu tjemaucikel itjen tua pakatua macay, nu qivu itjen tu izua
za ramaljeng a namacay anga. pai, nakuya qivu tu : “ namacay anga ti
vuvu.” maitucu a kai, tja siqivu tua tja sikapaulavan tjaimadju a patjanema,
maitucu tjen a lukai, “ ti vuvu na vaik anga.” qivu itjen a maitucu, “ ti vuvu
na kitjuvaday anga tjanuamen i kacauan.” nu tja langdavan kinamaya tu
paqaljai angata tua aicu navaik a kacumusu.

timitja a paiwan zuku izua nanguanguaq a kai kemasicuay patje tucu,
maqati a kemasi tua aicu a kakaiyan kicaquan tua nimitja
a kakudan. kau kemeljang itjen tu aza ramaljeng nakemuda maljaljangu
matatevela i qinaljan. nu itua maljian a kinateveljan kata maljian a qinaljan a
matjatjaucikel, izua maretimalji a siqivuan. tjaljapazangalan avan za kemuda
kitulu a semeljudj tua aicu a mareka nanguaq a pasasedjaluan. ulja nu
tjaivililj maqati a ljemakev tua aicu a bulay a kai patje palalaut.

(文章大意 僅供參考) ※字數限 200 字

優美的排灣語

學母語時，能學到許多優美的表達方式。像是和鄰居問好時會說「你吃飽了嗎？」、「你在做什麼？」；遇到長輩時會說「我疼惜憐愛的長輩呀！」讓人感到溫暖；去上洗手間時會說「讓我去繞一圈」或「去看看菜園」。排灣族人講話時常含蓄不直接表明，並以優美的語句傳達意境，像是談及死亡會說「先走了」或「從這個世界分別了」，來表達尊重。透過母語學習，可以理解祖先如何與人互動，並在不同場合採取適當的表達，以傳承文化的美德。

pakavavaw ta kasiw a dingding

aza pakavavavavaw ta kasiw a dingding, a kinavutjuljan tja sanguaq ta makatekuteku a dingding. kaqaqunuan aken, rukikaljav tu izua kinacu ni kama matjumaq a qanri, lji lima, puluq maleva en tauta. nu calain ni kina pizuan ta ljameljam, kamangulj kata ljaljikan, nguljingulj a sequ. sumaya za qetim nimadju, mqaqati a tja sipatada tu liaw ta papa, masa liaw anga u kinan a pakatekuteku a dingding, avanusika neka ravac a u sakemanan. amin za pakavavavavaw a dingding, lja pazangal a kiaya, saka tjaliaw makavavaw ta kasiw, paka sikic itjeng tjaimadju.

ka itaqadaw na pulavay, u kacuin a u kaka tjalljaljak a uqaljay a pagung, kamaka caing amen ta gung, vaika men a sema ta hisiu a pukasikasivan muri kanri, manu nia pacunan a sedjelj na kiquilja ivavaw ta kasiw, ika men a lemut ta ljavavavan. nia siaya ta namacay a ricing, sa seljusen a tjemany, ka nia supuin ika djemaljun ta tapuluq. tiamen kata u kaka izua za nia masudraman, sa vaik a maveleljuan a kibuqebuq sa kisusezaman.

kacuayanga, izua za qemeceng ta veleljuan a vinarungan, kau qivu tua u kaka:“idu karevuci a qemeceng ca tjakuljay a veleljuan, qadjaw ka izua liaw a ciqaw, gang kata quzang a maretimalji a nanemanga,” au patagilj men

a semakuc ta qaciljay, sa nia qepui a vudas kata qipu, siljupetj ta ljuva na qaciljay tu ika makazua mulaveq a zaljum, palamu aza tjakuljay a veleljuan tja mekerimekri a zaljum, avanzua tjevutanga marka ciqaw kata quzang, mintatulutuluq izua matu uduliduli, amin za gang kitju leduledu itua qaciljaciljaing, au izua men namaleva a djemekedjekep ta ciqaw kata quzang, sa nia lailaing a cemelak ta na kiquilja a gang, aza kakerikerian a ciqaw kata gang nia pavaiken, ljakua za quzang nia lapen penuljat pasa tua kaci italadj, ka u pacunan a nia kaci napapamaw anga ta lacev.

pakadjekep amen nia suveljengen a zaljum, lja avan pakazua tua siniquiljudjan angata djalani nimadju, kau palimasudj amen tua nia kinilacev kata u kaka, malevaleva men a semenasenay a matjumaq, djemaljung i tjumaq, nia sipakasaljinga a cinalivatan kasauny a pinakakuda tjai kina, maka langeda ti kina matjalaw a malap ta qau sa veljatji amen, maitucu:“abunay angata! nu tjaivililj maya vaikanga maveleljuan a kivantvang.”aza ti kama i pagidigidi a djemelidjeli, tu paka macaqu tjanuamen, ljakua maitucu qivu uta: “nu sakeman mun ta qanri, tiaenay a ljemulju.”aya.

(文章大意 僅供參考) ※字數限 200 字

樹蝸牛

小時候，我特別喜歡吃父親帶回來的樹蝸牛，肉質比地上的好，媽媽用薑、辣椒、九層塔烹煮，美味下飯。有次假日，我帶弟弟放牛後去找樹蝸牛，但們爬得太高，只到不到十隻，感到失望便去溪邊玩水。我提議封另一條小溪分支，弟弟與我搬石塊、泥沙堆壩，水漸乾，魚蝦現身，我們忙著抓蝦，小魚與螃蟹放走，裝滿半籃子。回家後告訴母親，卻被責罵太危險，禁止再玩水；爸爸一邊偷笑，一邊誇我們聰明，還說以後想吃蝸牛他來抓就好。

114 年全國語文競賽臺灣原住民族語言朗讀文章 【東排灣語】 國中學生組 編號 3 號

zemuga

tjengelay a'en a zemuga kemasi qaqunuan. ulja nu zemuga mesaceqalj
a ku varung. maqati a minseg sa kinemenemen tua nanguanguaq a
sengsengan, tauta mebulay a tja vinarungan.

aza ku sinsi na qivu anga tjanua'en a maitucu, “ maya marekutj a
zemuga, aza zuga nimitja kininemeneman, nu anema su vinarungan, anema
su pinacunan, ika tja sikiqezelj, rakac itjen a zemuga pitua qadupu ”. aya
timadju.

avan sika tjengelay a'en ta kitulu tua zemuga. aza zemuga pakaleva
angata tjanua'en. saka maqati a'en a kileqeleq a pacun ta maretimalji a
quljaw itua tja palingulj. namaya tua cangiangia a ljavek, paru musilasilak a
qerepus nu qemudjaqudjaj. mamaw tua liljualjuas i kavulungan. paru na ni
kama pinecungu a vuteqiteqilj a cevulj, namaya tua siniapu ni vuvu
a qudjidjilj a angalj, paru na tjavulung a kaka a vavayan ladruadruq saka
qucengecengel a quvalj, izua maretimalji a quljaw a qaljic nua caucau.

kasicuayan, macaqu a penatjez sa vencikan tua cinalivatan nia vuvu.
macaqu a semenay katua pakulalu, macaqu a temeqic katua cemepu,
macaqu a cemusu tua qata, macaqu a seman umaq tua ljinaviya. ljakua

mapulju a zemugazuga. avan sika sedjelj a kemasi tua linangandan
a tjaucikel a tja sikeljang tua likisi. tucu anga cavilj, a tja sikac tjevutanga
dingwa katua sasingki. avan madjulu anga kiruku ta liaw a sengsengan nua
tja palingulj. ljakua amin a zemuga maqati a tja kigaljuin a pacun, sa
djemumak taza kakerian a nanemanga. pakatua saliman sa vaik a zemuga
tua nasemamalji, manasika aza zuga na padjadjaljudjalju tua tjaliaw a
seljecan, saka izua maljian a patarevan.

tucu, saljinga'en tu sanzugain a pinakazuanan nua sikac i qinaljan.
zemuga tua liaw a vitjuqan i kalevelevan nu ljazuanga vengin. zemuga tua
gang katua vuljaw i pana, zemuga tua djuljat nu maljeveq. zemuga tua
djulis nu kaljakesan itua quma ni vuvu i dremedreman. zemuga tua dringay
a sinidjameq tua lava ni vuvu i tjaiwan. zemuga tua kinsa ni kina a
sanguanguaq a pinuljacengan.

ulja nu tjaivililj saka pacunitjen tua aicu a marka zuga, maqati anan a
mapaqenetj taza bulayan na qinaljan imaza i tjuabar.

(文章大意 僅供參考) ※字數限 200 字

畫畫

從小我就喜歡畫畫，畫畫讓我靜心，回想美好事物。老師也常常鼓勵我們勇敢畫出心中所想。透過畫畫，我學會觀察生活中的各種顏色，如海的藍、雲的灰、山的綠、煙的白、長髮的黑與皮膚的色澤。如今科技進步，手機隨手可以記錄，但畫畫能讓人用心觀察，細細描繪獨特之處，傳遞溫度與意義。現在，我希望用畫筆記錄部落的生活，星空、溪流的毛蟹、五年祭的福球、田裡的紅藜、山裡的飛鼠和陷阱和家中的搖搖飯，好讓人們想起美麗的土坂。

ljayar

izuwa tu ita cavilj nasaqetju i qinaljan a caucau tua dralik, maculju saka ljaljeqel a kacavacavan naza saqetjuan, mekudral a tjialj matu izuwa zaljum italadj. aya ti vuvu Kuliw aza saqetjuan minvalak a tja dralik aya, ljakua u pacunan a itua vinecikan a pakata saqetjuan a qadupu, avan na djupiljay mekural, tazua cavilj tjuruvu a namacay tucu saqetjuan, sumaya aicu a saqetjuan, aza izuwa i leneq a mareka caucau, ikananguwaq ca kaizuanan aya na Ripung, culeculen tiamadju a pasa tjaizaya a seman umaq, tucuanga aza kadjunungan zaljuzaljumen sa pasumiseleman sa liaw a cacalag.

ti vuvu i Kuliw tjemaucikel ta sicuwayan a pacugan nimadju matucu, tazua kimaya drusa cavilj timadju, aza angalj kinac na cacalag, gacelanga sakamaya gucegucen masan piqay, qau sivaivaik na kina masasaw a papucemel, tazua nakuya ravac a sikipucemelan, amin a akacing kata qudjidjilj a zaljum a sidjuwadjuwas, qau a kakanen a kusuli amian na “tipuling” aya Ripung taza kusuli, aza inalangan likupukupu vuteqiteqilj a quljaw. ti vuvu i Kuliw na sinikereng a papucemel na kina, ljakua aza piqay ika navenala, matazuwa mavuk a ngudjus, mapavalit a

taikaku nimadju, avanusika siasiaqe tucu anga. (kapuwamin a tjemaucikel timadju tjumaljan a ken a mayatucu, “namasiaq aken a kipapacun tucu a pinumudinganan. ka meqaca ken vaivaik a magadu muri racev, a na i qinaljan a kamuku lemuwa a kicaciulan”.)

aicu a i qinaljan nasecevung ta maqaqeci, patjavat ta kaizuanan, ta selapyan, ta ljayar. aza sincevuang a pinakazuanan izuwa za nanguwaq, nakuya a milimilingan. avan angata tucu marepuvaljaw itjen kata maljaqaljan sa kasan cunguljan anga. kasicuwayan a parekisankuaya kiciuciul tua kinaizuwanan kata caucau a maqulip, sa draudravi na timaimanga. a livuan maqati anan a matjatjengelay, mamaw kata ni vuvu i Kuliw a pinakazuwanan. na maljaqic a mudingan, ljakua timadju kemereng sa nanguwaq a vinarungan ta sikac. tucu liaw anga vuvu nimadju, a palavacan na madjumulj anga sauzay, a sikudakuda papaqenetj tjanuaen. timitja caucau pravac itjen, a pazangalan nu na paravac sun maqati a masugeceng sa pavacaqi a na pazangal.

(文章大意 僅供參考) ※字數限 200 字

流行病

村莊曾爆發瘧疾，症狀為寒熱交替、腹脹如腹水，vuvu 說是胰臟腫大（實為脾腫），多人因此喪命。leneq 的村民為避疫搬至高處，那地如今陰濕蚊多。Kuliw 回憶 2 歲時，嘴被蚊子叮，抓破感染潰爛，醫生僅以紅藥水消毒，口服藥是白色圓形的 tipuling，但病情未癒，鼻子最終塌陷。vuvu 因外貌自卑，選擇山林工作避開人群。村莊歷經戰亂、遷徙、瘟疫，恩怨隨通婚淡化，vuvu 雖傷重，仍努力生活，兒孫滿堂、產業豐富，常教誨我：人要踏實，萬事皆可克服。